

забезпечення певного типу рівноваги між соціально-економічними і природними складовими [1]; забезпечення власного зростання в умовах дотримання оптимальних пропорцій внутрішнього розвитку і збалансованості з розвитком економічної, екологічної та соціальної систем [7]; світовий економічний напрям, що забезпечує якість життя громадян і спирається на сучасні технології [3]. Сталий розвиток забезпечує таке функціонування господарського комплексу, коли одночасно задовольняються зростаючі матеріальні та духовні потреби населення, забезпечується раціональне й екологічно безпечне господарювання. Це процес гармонійного розвитку сільських мешканців через створення відповідних соціальних умов, забезпечення можливості економічного зростання без шкоди для довкілля, узгоджене та збалансоване співіснування екологічної, економічної та соціальної сфер.

Водночас, рівень розвитку вітчизняної агросфери та сільського господарства є неґа достатнім для забезпечення потреб населення в якісних продуктах харчування, виробництво багатьох видів продукції; є збитковим або приносить дуже низькі прибутки, у сільгоспвиробників недостатньо коштів для забезпечення належного розвитку галузі, запровадження нововведень для покращення якості продукції, підвищення ефективності виробництва. До основних засад модернізації та сталого розвитку агросфери й сільського господарства відносимо: впровадження органічного землеробства; підвищення родючості ґрунтів та продуктивності орних земель; забезпечення контролю якості сільськогосподарської продукції; запровадження інноваційних технологій у сільськогосподарське виробництво. Для забезпечення сталого розвитку цієї сфери необхідно здійснити низку заходів: вдосконалити систему земельних відносин; на науковому підґрунті оптимізувати структуру землекористування; покращити правове регулювання відносин в аграрній галузі; забезпечити державну підтримку малих форм господарювання; запровадити належне фінансування цієї галузі та кредитування і страхування сільгоспвиробників.

Враховуючи зазначене вище, доходимо висновку, що окреслені питання та запропоновані заходи потребують затвердження на державному рівні стратегії сталого розвитку аграрної галузі та сільського господарства в Україні.

Література:

1. Барановський В. А. Стратегічні аспекти та пріоритети сталого (збалансованого, гармонійного) розвитку / В. Барановський // Територія. Сталий розвиток. — 2004. — No 2. — С. 24–31.
2. Збарський В. К. Сталий розвиток сільських територій: проблеми і перспективи / В. Збарський // Економіка АПК. — 2010. — No 11. — С. 129–136.
3. Лісовий А. В. Сталий розвиток сільських територій: виникнення, сутність, принципи / А. Лісовий // Економіка АПК. — 2007. — No 4. — С. 140–145.
4. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку сільських територій на період до 2020 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.02.2010 No 121р [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Стратегія сталого розвитку України (проект) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України, 2017. — Режим доступу : <http://www.ecolabel.org.ua/mainprojectstrategy1.html>.
6. Трегобчук В. М. Концепція сталого розвитку для України / В. Трегобчук // Вісник НАН. — 2002. — No 2. — С. 15–22.
7. Шубравська О. В. Сталий розвиток агропродовольчої системи України / О. Шубравська. — К., Інститут економіки НАНУ, 2002. — 203 с.

Кривошлик Т.Д.

к.е.н., доцент, професор кафедри страхування
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана»

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФЕСІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ СТРАХОВИКІВ

Важливими учасниками інфраструктури фінансового ринку є страхові компанії. Більшість цих компаній є учасниками різних професійних об'єднань страховиків, які виконують функції саморегулювання страхової діяльності. Професійні об'єднання страхових компаній створюються «для координації своєї діяльності, захисту інтересів своїх членів та здійснення спільних програм» [1]. Це зручна форма консолідації страховиків, яка забезпечує їм переваги у конкурентній боротьбі, більш повне страхове покриття ризиків страхувальників та фінансову стійкість страхових операцій, що у свою чергу сприяє задоволенню потреб страхувальників у страхових послугах та розвитку страхового ринку.

В Україні функціонують різні професійні об'єднання, серед яких виділимо п'ять загальних, зокрема такі як Ліга страхових організацій України, Асоціація «Страховий бізнес», Асоціація «Українська федерація убезпечення», Національна асоціація страховиків України, Харківський союз страховиків та чотири спеціалізованих об'єднання: Моторне (транспортне) страхове бюро України, Ядерний страховий пул, Аграрний страховий Пул, Антитерористичний страховий пул.

Зауважимо, що «свого часу на страховому ринку України існували і припинили свою діяльність такі об'єднання страховиків як Авіаційне страхове бюро, Морське страхове бюро, Асоціація «Українське медичне страхове бюро», Будівельний страховий пул, Екологічний страховий пул» [2, с. 251]. Проте інформація про існування цих страхових об'єднань розміщена на різних сайтах в Інтернеті. Водночас офіційна інформація про припинення діяльності цих об'єднань відсутня. Така інформаційна розбіжність щодо діяльності професійних об'єднань страховиків не дає можливості здійснити якісний аналіз тих процесів, які відбуваються на страховому ринку. «Протягом усієї історії розвитку незалежної України фахівці завжди відчували брак необхідної інформації щодо оцінки ринку страхових послуг» [3, с. 177].

Таким чином, мають місце проблеми інформаційного забезпечення дослідження страхового ринку, і зокрема, діяльності професійних об'єднань страхових компаній.

Зауважимо, що єдиним офіційним джерелом інформації щодо об'єднань фінансових установ, і зокрема, об'єднань страховиків є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Саме Національна комісія відповідно до покладених на неї завдань має вести Реєстр саморегулювних організацій (СРО) учасників ринків фінансових послуг [4]. Особливістю цього Реєстру є те, що до нього вноситься інформація тільки «про об'єднання фінансових установ, щодо яких Нацкомфінпослуг прийнято рішення про делегування відповідних повноважень... Об'єднання фінансових установ набуває статусу СРО з дати внесення про нього відповідного запису до Реєстру» [5].

У Реєстрах, які веде Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг) [6] та Єдиному державному веб-порталі відкритих даних [7] відсутній Реєстр саморегулювних організацій учасників ринків фінансових послуг, у тому числі, професійних об'єднань страховиків, які мають статус СРО. Крім того, аналіз діяльності вищезазначених професійних об'єднань страховиків свідчить про те, що вони не мають відповідних делегованих повноважень від Нацкомфінпослуг.

Вирішення цієї проблеми, на наш погляд, повинно починатися з удосконалення законодавчо-нормативних актів щодо діяльності саморегулювних організацій учасників ринків фінансових послуг, і зокрема професійних об'єднань страховиків, а саме:

- у ст. 13 Закону України «Про страхування» має бути чітко визначена норма про те, що «інформація про об'єднання страхових компаній підлягає внесенню до Реєстру об'єднань страхового ринку, який веде Нацкомфінпослуг»;

- у нормативно-правових актах Нацкомфінпослуг доцільно визначити чіткий перелік «делегованих повноважень» саморегульованих організацій учасників ринків фінансових послуг, у тому числі, професійних об'єднань страховиків, які мають статус СРО.

Крім удосконалення державного регулювання діяльності професійних об'єднань страхових компаній, доцільна конструктивна взаємодія, в межах своїх можливостей, на рівні Нацкомфінпослуг та професійних об'єднань страховиків, що у свою чергу буде сприяти створенню прозорого та ефективного вітчизняного страхового ринку.

Література:

1. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/85/96>
2. Кривошлик Т.Д. Об'єднання страхових компаній як фактор саморегулювання на страховому ринку України / Т.Д. Кривошлик // Проблеми економіки. – 2018. - № 4. – С. 247-253.
3. Гаманкова О.О. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: монографія / О.О. Гаманкова. — К.: КНЕУ, 2009. — 283 с.
4. Положення «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг»: Затверджено Указом Президента України від 23.11.2011 р. № 1070/2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1070/2011>
5. Положення про реєстр саморегульованих організацій фінансових установ: Затверджено Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 26.07.2005 р. № 4380. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0885-05>
6. Реєстр (перелік) наборів відкритих даних. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Reiestr-perelik-naboriv-vidkrytykh-danykh.html>
7. Єдиний державний веб-портал відкритих даних. Портал відкритих даних. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://data.gov.ua/user/nfp>

Кулик О. Ю.

«Облік і оподаткування», 3 курс

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана»

Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу Нагорна О. В.

ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ ТА ЛЮДСЬКИЙ РОЗВИТОК: ДІАЛЕКТИКА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ

Важливою умовою прогресу будь-якої держави є розвиток людського потенціалу. Рівень розвитку країни визначається системою міжнародних порівнянь за допомогою індексу розвитку людського потенціалу (ІРЛП), який можна відстежити у щорічному рейтингу. Людський чинник істотно впливає на всі суспільні процеси, що визначає вибір стратегії розвитку. Водночас чимало соціально-економічних проблем потребує державного втручання, рушійною силою якого виступають державні фінанси.

Так, як Україна в рейтингу ІРЛП посідає 83 місце. Тож, країна входить до категорії країн із високим ступенем людського розвитку, однак не дивлячись на це, індекс - нижче від середнього серед країн Європи та Центральної Азії. Загалом, за складної політичної та соціально-економічної ситуації поглиблюється ресурсна асиметрія, а бюджетна форма відповідальності держави не відповідає тим потребам у суспільних благах, які могли б забезпечити належний рівень відтворення людського потенціалу.

Фінансові ресурси держави є ланкою, котра уможливує функціонування високорозвинutoї економіки з “людським обличчям”. Тому головним завданням держави сьогодні є поєднання інтересів особи, колективу та суспільства, а також забезпечення динамічного економічного й соціального розвитку при збереженні саморегулювання та саморозвитку суспільства.

Виникнення й розвиток державних фінансів історично нерозривно пов'язані з еволюцією функцій держави. Відтак, Світовий банк виокремлює п'ять фундаментальних завдань, на виконання яких має бути спрямована місія кожної держави: затвердження